

2015
m.

ATASKAITA APIE ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS ORGANIZAVIMĄ IR TEIKIMĄ 2014 M.

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Ataskaita apie antrinės teisinės pagalbos organizavimą ir teikimą parengta, remiantis valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų (toliau – Tarnybos) veiklos ataskaitomis (toliau – ataskaitos), parengtomis ir pateiktomis Teisingumo ministerijai, vadovaujantis Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų veiklos ataskaitų rengimo ir pateikimo Teisingumo ministerijai taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis teisingumo ministro 2008-07-11 įsakymu Nr. 1R-279.

Šioje ataskaitoje apibendrinami ir analizuojami Tarnybų ataskaitose pateikti duomenys. Ataskaitinis laikotarpis 2014-01-01 – 2014-12-31.

I. INFORMACIJA APIE ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ

1.1. Priimtų sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo pasiskirstymas pagal gautus prašymus

2014 m. gautų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius buvo nežymiai didesnis negu ankstesniais metais - iš viso buvo gauta **18413** prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą, **0,58 proc.** daugiau nei 2013 m. (2013 m. buvo gauti 18306 prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą).

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gauti prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą	n/a	n/a	8191	11067	14697	16027	16833	18223	18306	18413
VGTP tarnybų priimti sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą	3000	4994	7135	10131	13327	14589	15372	16536	16787	16765
1.1. administracinėse bylose	n/a	287	330	453	684	655	748	786	909	722
1.2. civilinėse bylose	n/a	4266	6221	8618	9176	12183	12523	13595	13701	14206
1.3. baudžiamosiose bylose (nukentėjusieji ir tie atvejai, kai nėra būtinas gynėjo dalyvavimas)	n/a	441	584	1060	1403	1749	2099	2146	2171	1820
Atvejai, kai gynėjo dalyvavimas būtinas pagal BPK 51 straipsnį ir kitais įstatymų numatytais atvejais	n/a	35277	35927	34019	28554	32564	32720	33165	32189	30879

Iš visų 2014 m. gautų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą **91,05 proc.** atvejų buvo priimtas sprendimas suteikti antrinę teisinę pagalbą (16765 sprendimai) (2013 m. tokie sprendimai sudarė 91,70 proc., 2012 m. – 90,74 proc., 2011 m. – 91,3 proc., 2010 m. – 91,03 proc., 2009 m. – 90,83 proc. priimtų sprendimų), **6,92 proc.** atvejų buvo priimtas sprendimas atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą (1275 sprendimai) (2013 m. tokie sprendimai sudarė 6,31 proc., 2012 m. – 6,14 proc., 2011 m. – 6,33 proc., 2010 m. – 5,34 proc., 2009 m. – 6,71 proc. priimtų sprendimų), **2,03 proc.** atvejų sprendimas nebuvo priimtas (373 atvejų) (2013 m. tokie sprendimai sudarė 2,92 proc., 2012 m. – 3,44 proc., 2011 m. – 2,53 proc., 2010 m. – 3,31 proc., 2009 m. – 2,8 proc. visų sprendimų).

2014 m. iš 16765 sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą, 4,31 proc. sprendimų buvo teikti antrinę teisinę pagalbą administracinėse bylose (722 sprendimai), 84,74 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą civilinėse bylose (14206 sprendimas), 10,86 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose (1820 sprendimų), 0,1 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą tarptautiniuose ginčuose (17 sprendimų).

Pažymėtina, kad didžiąją dalį teikiamos antrinės teisinės pagalbos sudaro baudžiamosios bylos, kai pagal ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimą ar teismo nutartį yra skiriamas būtinas gynėjas, vadovaujantis Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 51 straipsniu ir kitais įstatymų nustatytais atvejais, kai gynėjo dalyvavimas yra privalomas. **Antrinė teisinė pagalba ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi 2014 m. buvo teikta 30879 bylose** (2007 m. – 35927 bylose, 2008 m. – 34019 bylose, 2009 m. – 28554 bylose, 2010 m. – 32553 bylose, 2011 m. – 32720 bylų, 2012 m. – 33165 bylose, 2013 m. – 32189 bylose), t. y. **64,82 proc.** atvejų antrinė teisinė pagalba buvo suteikta ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi (2008 m. buvo 77 proc. tokių atvejų, 2009 m. – 68,2 proc., 2010 m. – 69,05 proc., 2011 m. – 68,03 proc., 2012 m. – 66,73 proc., 2013 m. – 65,72 proc.). Tarnybos nurodė, kad 2014 m. buvo gauti 825 nepagrįsti pranešimai dėl būtinojo gynėjo dalyvavimo: Kauno Tarnyboje – 652, Vilniaus Tarnyboje – 113, Panevėžio Tarnyboje – 56, Klaipėdos Tarnyboje – 4, Šiaulių Tarnyboje – 0.

2014 m. iš viso antrine teisine pagalba pasinaudojo 47644 asmenys (2007 m. – 43063, 2008 m. – 44154, 2009 m. – 41883, 2010 m. – 47142, 2011 m. – 48092, 2012 m. – 49701, 2013 m. – 48976 asmenys).

Daugiausia prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą buvo gauta Kauno Tarnyboje, Vilniaus Tarnyboje, Šiaulių Tarnyboje, Panevėžio Tarnyboje, Klaipėdos Tarnyboje (mažėjimo tvarka).

Daugiausia prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą patenkino Panevėžio Tarnyba (97,07 proc.), Šiaulių Tarnyba (94,18 proc.), Vilniaus Tarnyba (89,35 proc.), Kauno Tarnyba (89,24 proc.), Klaipėdos Tarnyba (85,77 proc.).

Tarnybose priimti **1275 sprendimai atsisakyti suteikti antrinę teisinę pagalbą** (2007 m. Tarnybos priėmė 552, 2008 m. – 643, 2009 m. – 985, 2010 m. – 952, 2011 m. – 1066, 2012 m. – 1118, 2013 m. – 1156 tokius sprendimus). Daugiausia sprendimų atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą buvo priimta Kauno Tarnyboje (391 sprendimai), Vilniaus Tarnyboje – 346, Klaipėdos Tarnyboje – 277, Šiaulių Tarnyboje – 196, Panevėžio Tarnyboje – 65 tokie sprendimai. Daugiausia sprendimų priimama vadovaujantis Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 1 ir 2 punktais (pareiškėjo reikalavimai yra akivaizdžiai nepagrįsti ar atstovavimas byloje yra neperspektyvus).

2014 m. gruodžio 31 d. Tarnybose buvo **373 prašymai, dėl kurių sprendimas nebuvo priimtas** (2007 m. buvo 504, 2008 m. – 289, 2009 m. – 411, 2010 m. – 541, 2011 m. – 426, 2012 m. – 626, 2013 m. – 535 tokie prašymai). Prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą, dėl kurių sprendimas nepriimtas, skaičius buvo didžiausias Kauno Tarnyboje (152 prašymai).

Kauno Tarnyba ataskaitoje pažymėjo, kad 111 atvejų prašymai buvo palikti nenagrinėti, o 41 atvejais – persiūsti kitai Tarnybai ar institucijai pagal kompetenciją.

2014 m. priimti **869 sprendimai nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą**, tai sudaro 5,18 proc. nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus (2007 m. sprendimai nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą (905 sprendimai) sudarė 12,7 proc., 2008 m. – 9,1 proc. (922

sprendimai), 2009 m. – 8,2 proc. (1096 sprendimai), 2010 m. – 11,72 proc. (1710 sprendimų), 2011 m. – 11,1 proc. (1704 sprendimai), 2012 m. – 7 proc. (1282 sprendimai), 2013 m. 5,55 proc. (932 sprendimai) nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus) Daugiausia sprendimų nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą buvo priimta atsižvelgiant į pareiškėjų prašymus. Tarnybose sprendimai nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą pasiskirstė taip:

ATP nutraukimo priežastys	Vilniaus	Kauno	Klaipėdos	Šiaulių	Panevėžio
Pareiškėjo prašymas	192	121	79	169	15
Nebendradarbiavimas	34	56	20	60	2
Neperspektyvus atstovavimas	20	10	15	11	3
Pareiškėjo mirtis	8	12	6	7	0
Pareiškėjas neturi teisės gauti ATP	0	0	3	7	0
ATP išlaidos viršija pareiškėjo reikalavimų dydį	0	0	0	3	0
Pareiškėjas savarankiškai gali apginti savo teises	0	0	0	1	0
Pareiškėjas pateikė neteisingą informaciją	0	2	1	1	0
Pasikeitė aplinkybės ir pareiškėjas nebeturi teisės gauti ATP	2	2	0	0	0
Pasikeitė pareiškėjo turto ir pajamų lygis	1	0	0	0	0
Piktnaudžiavimas ATP	1	3	3	0	1
Pareiškėjas nesutinka apmokėti ATP išlaidų dalies	0	1	1	0	0

2014 m. Tarnybos priėmė **630 sprendimus dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pakeitimo**, tai sudaro **3,76 proc.** nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus (2007 m. sprendimai dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pakeitimo (560 sprendimų) sudarė 7,9 proc. nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus, 2008 m. – 6,1 proc. (615 sprendimų), 2009 m. – 6,6 proc. (875 sprendimai), 2010 m. – 6,6 proc. (653 sprendimai), 2011 m. – 5,28 proc. (813 sprendimų), 2012 m. – 3,75 proc. (684 sprendimai), 2013 m. – 3,15 proc. (528 sprendimai)). Daugiausia sprendimų dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pakeitimo priėmė Kauno Tarnyba (276 sprendimai). Kitose Tarnybose sprendimai dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pakeitimo pasiskirstė taip: Panevėžio Tarnyboje – 111, Vilniaus Tarnyboje – 101, Šiaulių Tarnyboje – 82, Klaipėdos Tarnyboje – 60.

Kauno Tarnyba pažymėjo, kad advokatų keitimo priežastys buvo: neštumo ir gimdymo atostogos – 72; didelis darbo krūvis – 11; liga – 6; mirtis – 48; interesų konfliktas – 109; nutraukta sutartis su advokatu – 5; atostogos – 3; kitos priežastys – 22 (pvz., advokatai neturi techninių galimybių vykti į kitą miestą).

2014 m. **gauti 38 skundai dėl advokatų suteiktos (teikiamos) antrinės teisinės pagalbos**, po 10 skundų Kauno ir Klaipėdos Tarnybose, Šiaulių Tarnyboje – 8, Vilniaus Tarnyboje – 6, Panevėžio Tarnyboje – 4.

2014 m. apskūsti 105 Tarnybų priimti sprendimai (2007 m. – 122, 2008 m. – 173, 2009 m. – 134, 2010 m. – 137, 2011 m. – 122, 2012 m. – 138, 2013 m. – 137 sprendimai). Apskūstų Tarnybų sprendimų skaičius kiekvienoje Tarnyboje pasiskirstė taip: Klaipėdos Tarnyboje – 60 skundų, Šiaulių Tarnyboje – 18 skundų, Vilniaus ir Kauno Tarnybose – po 10 skundų, Panevėžio Tarnyboje – 7 skundai.

Klaipėdos Tarnyba nurodė, kad 37 skundai buvo pateikti pirmos instancijos teismams ir 23 skundai – apeliacinės instancijos teismams. Iš 60 skundų iš dalies patenkinti buvo tik 3, kai kurie skundai iki 2014 m. gruodžio 31 d. apeliacinės instancijos teisme dar buvo neišnagrinėti.

2007 m. apskūsti Tarnybų priimti sprendimai sudarė 2,73 proc. nuo visų Tarnybų priimtų sprendimų, 2008 m. – 1,71 proc., 2009 m. – 0,78 proc., 2010 m. – 0,94 proc., 2011 m. – 0,79 proc., 2012 m. – 0,83 proc., 2013 m. – 0,81 proc. o **2014 m. – 0,58 proc.** nuo visų Tarnybų priimtų sprendimų. Lyginant su 2013 metais, apskūstų Tarnybų priimtų sprendimų skaičius sumažėjo.

Informacija apie antrinės teisinės pagalbos išlaidų išieškojimą iš nepagrįstai antrinę teisinę pagalbą gavusių pareiškėjų:

Klaipėdos Tarnyba 2014 m. priėmė 3 sprendimus nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą dėl pareiškėjų piktnaudžiavimo valstybės garantuojama teisine pagalba, savo materialiomis ir procesinėmis teisėmis, 1 sprendimą, nustačiusi, jog pareiškėjas neturėjo teisės gauti antrinės teisinės pagalbos (2 sprendimuose šis pagrindas buvo nurodytas kartu su kitais antrinės teisinės pagalbos nutraukimo pagrindais), 1 sprendimą, nustačiusi, kad pareiškėjas, siekdamas gauti antrinę teisinę pagalbą, pateikė informaciją apie ginčo ar bylos esmę, savo turtą ar pajamas, žinodamas, kad ši informacija neteisinga. Visuose sprendimuose buvo įrašytas įpareigojimas pareiškėjams apmokėti valstybės patirtas antrinės teisinės pagalbos išlaidas. Klaipėdos Tarnyba taip pat priėmė 20 sprendimų nutraukti antrinę teisinę pagalbą dėl pareiškėjų nebendradarbiavimo, iš kurių 11 sprendimų pareiškėjas buvo įpareigotas apmokėti antrinės teisinės pagalbos išlaidas, o 9 sprendimuose tokio įpareigojimo nėra, nes advokatas nurodė, kad antrinės teisinės pagalbos išlaidų nepatirta.

Kauno Tarnyba pažymėjo, kad 2014 m. išlaidos buvo išieškotos iš 2 nepagrįstai antrinę teisinę pagalbą gavusių asmenų.

Kitose Tarnybose nebuvo atvejų, kai antrinės teisinės pagalbos išlaidos buvo išieškotos iš nepagrįstai antrine teisine pagalba pasinaudojusių pareiškėjų.

Asmenų naudojimosi antrine teisine pagalba aktyvumą atspindi asmenų, kuriems buvo suteikta antrinė teisinė pagalba, skaičiaus (įvertinant tiek tuos asmenis, kuriems antrinė teisinė pagalba buvo suteikta Tarnybos sprendimu, tiek ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi) ir Tarnybos veiklos teritorijoje gyvenančių gyventojų skaičiaus santykis (išreikštas procentais):

- Šiaulių Tarnybos veiklos teritorijoje – 2,14 proc.
- Panevėžio Tarnybos veiklos teritorijoje – 1,84 proc.
- Vilniaus Tarnybos veiklos teritorijoje – 1,54 proc.
- Kauno Tarnybos veiklos teritorijoje – 1,49 proc.
- Klaipėdos Tarnybos veiklos teritorijoje – 1,35 proc.

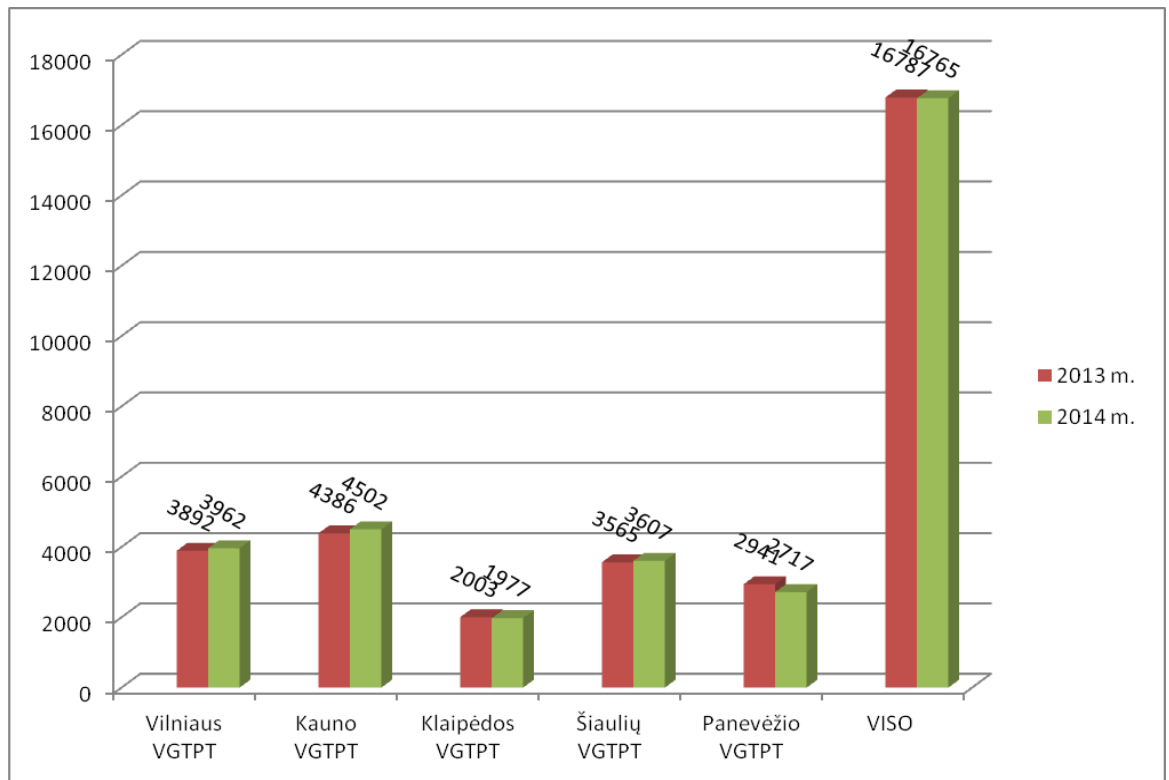
Asmenų naudojimosi antrine teisine pagalba pagal priimtus Tarnybų sprendimus aktyvumą atspindi asmenų, kuriems buvo suteikta antrinė teisinė pagalba, skaičiaus ir Tarnybos veiklos teritorijoje gyvenančių gyventojų skaičiaus santykis (išreikštas procentais):

- Šiaulių Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,86 proc.
- Panevėžio Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,72 proc.
- Kauno Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,51 proc.
- Vilniaus Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,48 proc.
- Klaipėdos Tarnybos veiklos teritorijoje – 0,44 proc.

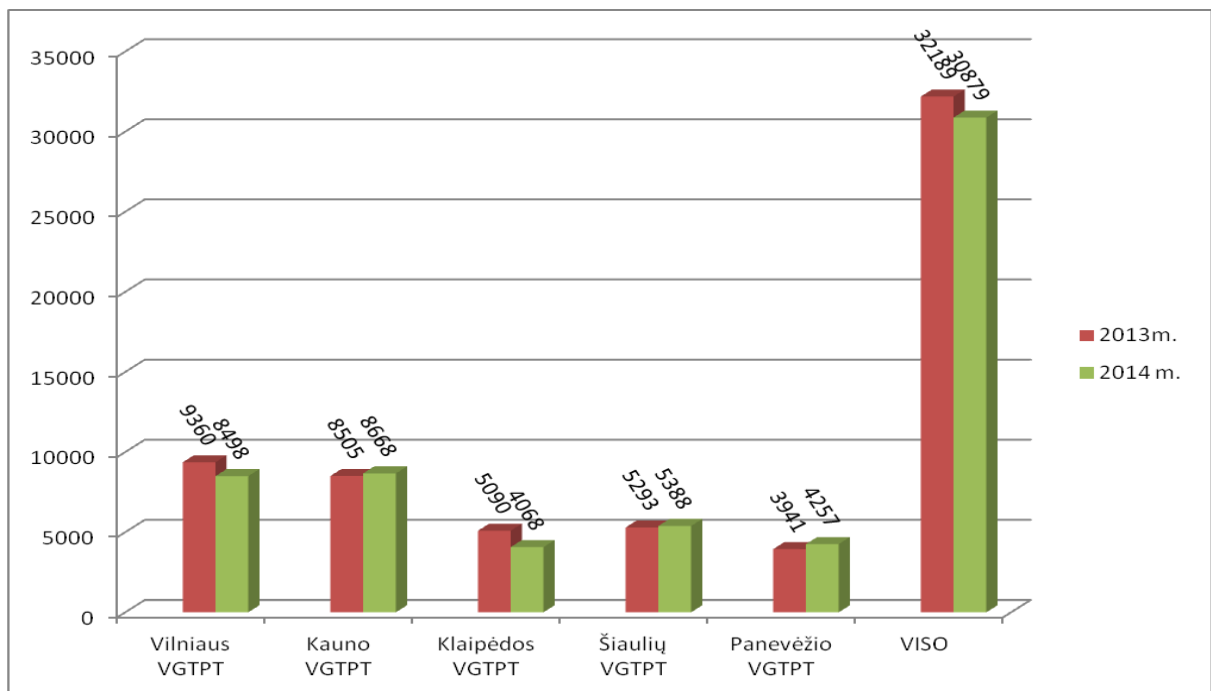
Priimtų sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo pasiskirstymas pagal gautus prašymus

Tarnyba	Vilniaus VGTPPT	Kauno VGTPPT	Klaipėdos VGTPPT	Šiaulių VGTPPT	Panevėžio VGTPPT	IŠ VISO 2014 m.	IŠ VISO 2013 m.	1 Tarnyba/ 1 mėnesį vid.	
								2014	2013
Gautų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius	4434	5045	2305	3830	2799	18413	18306	306,9	305,1
Iš jų: sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius	3962	4502	1977	3602	2717	16765	16787	279,4	279,8
Iš jų: sprendimų atsisakyti suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius	346	391	277	196	65	1275	1156	21,25	19,3
Iš jų: prašymų, dėl kurių sprendimas nepriimtas, skaičius	126	152	51	23	17	373	535	6,22	8,92

Diagrama atspindi sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus nežymų mažėjimą

Baudžiamųjų bylų, kuriose antrinė teisinė pagalba buvo teikta pagal ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimą ar teismo nutartį, skaičiaus palyginimas 2013 ir 2014 m.

1.2. Informacija apie asmenų, kuriems buvo suteikta antrinė teisinė pagalba, pasiskirstymą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus turto ir pajamų lygius antrinei teisinei pagalbai gauti

2014 m. sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą pagal Vyriausybės nustatytus turto ir pajamų lygius antrinei teisinei pagalbai gauti pasiskirstė taip:

- **11193 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas pirmasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro **66,76 proc.** nuo visų sprendimų).

- **1554 sprendimų** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas antrasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro **9,27 proc.** nuo visų sprendimų).

- **4008 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatyti antrinės teisinės pagalbos, neatsižvelgiant į turtą ir pajamas, teikimo pagrindai (tai sudaro **23,90 proc.** nuo visų sprendimų).

Palyginimui pateikiami 2013m. duomenys:

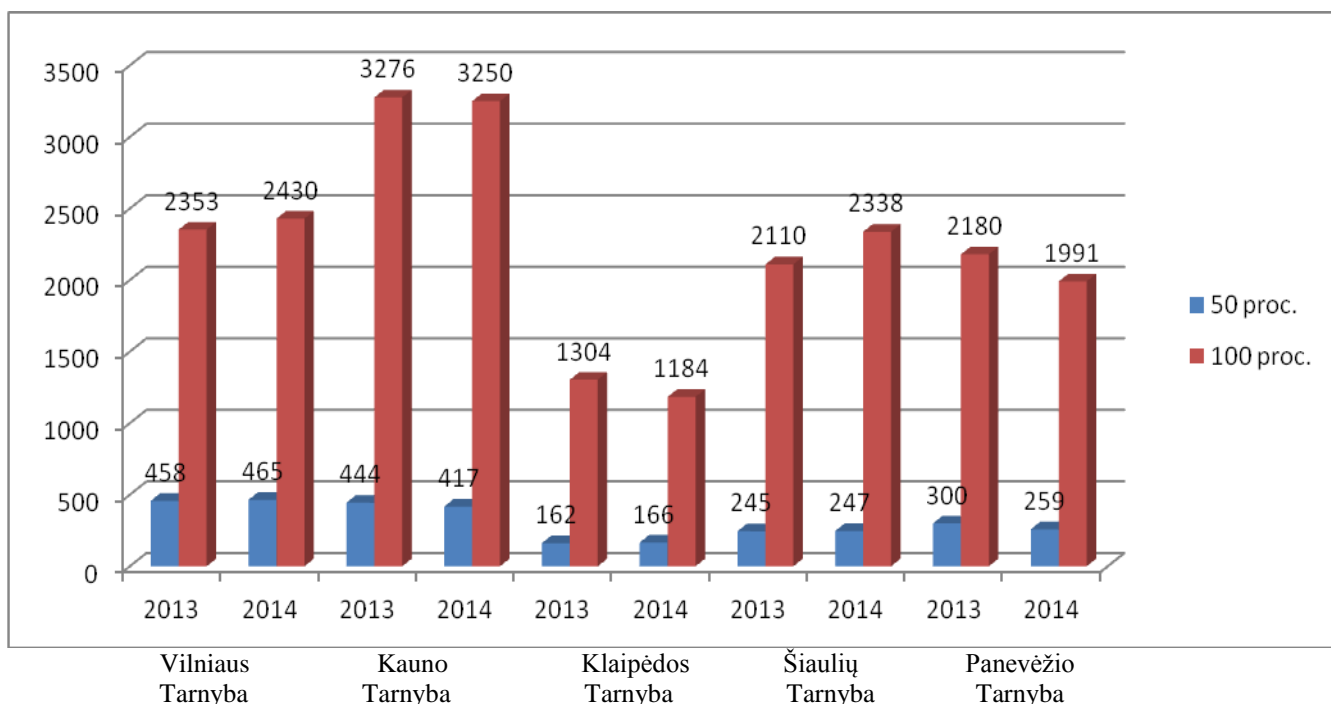
2013 m. buvo priimti **16787 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, iš kurių:

- **11223 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas pirmasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro **66,86 proc.** nuo visų sprendimų).

- **1609 sprendimų** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas antrasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro **9,58 proc.** nuo visų sprendimų).

- **3954 sprendimai** suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatyti antrinės teisinės pagalbos, neatsižvelgiant į turtą ir pajamas, teikimo pagrindai (tai sudaro **23,55 proc.** nuo visų sprendimų).

Sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą pasiskirstymas pagal turto ir pajamų lygius antrinei teisinei pagalbai gauti

II. ADVOKATŲ, TEIKIANČIŲ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ, SKAIČIUS, DARBO KRŪVIS, APMOKĖJIMAS ADVOKATAMS UŽ SUTEIKTĄ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ

2.1. Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius

Teisingumo ministro 2013-08-01 įsakymu Nr. 1R-201, nustatytas advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius – 71 advokatas. 2014 m. pagal su Tarnybomis sudarytas sutartis faktiškai dirbo **67 advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą**, (2007 m. Tarnybos buvo sudariusios sutartis su 64 advokatais, nuolat teikiančiais antrinę teisinę pagalbą, 2008 m. – su 70 advokatų, 2009 m. – su 67,93 advokatais, 2010 m. – su 67,2 advokatais, 2011 m. – su 66 advokatais, 2012 m. – su 68 advokatais, 2013 m. su 69,5 advokato (skaičius padidėjo nuo 2013-07-01)), iš jų su **33 advokatais, nuolat teikiančiais antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose**, (2007 m. su Tarnybomis buvo sudarę sutartis 26 advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose, 2008 m. – 32 advokatai, 2009 m. – 32,65 advokatai, 2010 m. – 31 advokatai, 2011 m. – 32 advokatai, 2012 – 32 advokatai, 2013 m. 32,5 advokato) ir su **34 advokatais, nuolat teikiančiais antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose** (2007 m. Tarnybos buvo sudariusios sutartis su 38 advokatais, nuolat teikiančiais antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose, 2008 m. – 38 advokatais, 2009 m. – 35,28 advokatais, 2010 m. – 37 advokatais, 2011 m. – 34 advokatais, 2012 m. – 36 advokatais, 2013m. – 38 advokatais).

2014 m. pagal su Tarnybomis sudarytas sutartis dirbo **437 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą** (2007 m. pagal su Tarnybomis sudarytas sutartis dirbo 403 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, 2008 m. – 374 advokatai, 2009 m. – 376 advokatai, 2010 m. – 352 advokatai, 2011 m. – 365 advokatai, 2012 m. – 408 advokatai, 2013 m. – 416 advokatų).

2014 m. buvo sudarytos 92 sutartys dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečioje byloje (Kauno Tarnyba sudarė 58 sutartis, Vilniaus Tarnyba – 24, Klaipėdos Tarnyba – 7, Šiaulių Tarnyba – 2, Panevėžio Tarnyba – 1 sutartį).

2.2. Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

Advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

Vidutinis advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis per mėnesį buvo mažiausias Klaipėdos Tarnyboje (5 bylos per mėnesį). Šiaulių Tarnyboje prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiantys advokatai vidutiniškai dirbo su 8,8 bylomis per mėnesį.

Tarnyba	Vilniaus VGTPPT	Kauno VGTPPT	Klaipėdos VGTPPT	Šiaulių VGTPPT	Panevėžio VGTPPT	IŠ VISO 2014 m.
Advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą (ATP), skaičius	136	109	62	59	71	437
Bylų, kuriose teikta ATP, skaičius	10605	8919	3731	6225	5196	34676
Vidutinis vienam advokatui tenkantis bylų, kuriose buvo teikta ATP, skaičius	78	81,8	60,2	105,5	73,2	79,4
Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėnesį	6,5	6,8	5	8,8	6,1	6,6

2007 m. 403 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 32604 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7 bylos per mėnesį.

2008 m. 375 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 32606 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7 bylos per mėnesį.

2009 m. 376 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 23421 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7 bylos per mėnesį.

2010 m. 352 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 29117 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7 bylos per mėnesį.

2011 m. 365 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 32890 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7,5 bylos per mėnesį.

2012 m. 408 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 35061 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 7,2 bylos per mėnesį.

2013 m. 416 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 31041 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 6,22 bylos per mėnesį.

2014 m. 437 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą, teikė antrinę teisinę pagalbą 34676 bylose, t. y. prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų vidutinis darbo krūvis buvo 6,6 bylos per mėnesį.

Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

2014 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą **civilinėse – administracinėse bylose** teikusių advokatų darbo krūvis buvo **13 bylų per mėnesį** (didžiausias darbo krūvis buvo Kauno Taryboje – 17,2 bylų per mėnesį, mažiausias Klaipėdos Taryboje – 9,6 bylų per mėnesį).

Palyginimui 2008 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose teikusių advokatų darbo krūvis buvo 7, 2009 m. – 10,9, 2010 m. – 11,8, 2011 m. – 11,4, 2012 m. – 11,8, 2013 m. – 12,68 bylų per mėnesį.

2014 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą **baudžiamosiose bylose** teikusių advokatų darbo krūvis buvo **24 bylos per mėnesį** (didžiausias darbo krūvis buvo Kauno Taryboje – 28,7 bylos per mėnesį, mažiausias Vilniaus Taryboje – 19,6 bylų per mėnesį).

2008 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose teikusių advokatų darbo krūvis buvo 19, 2009 m. – 25,2, 2010 m. – 24,1, 2011 m. – 26,4, 2012 m. – 22,2, 2013 m. – 22,1 bylų per mėnesį.

Pastebėtina, kad Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kolegijos (toliau – Kolegija), vykusios 2010 m. sausio 19 d., sprendimu buvo nustatytas advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, vidutinis darbo krūvis: civilinėse – administracinėse bylose teikiantiems advokatams per mėnesį skiriama nuo 9 iki 12 naujų bylų, o nuolat antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose teikiantiems advokatams – nuo 23 iki 26 naujų bylų. Civilinėse – administracinėse bylose nei viena Taryba neskyrė mažesnio nei Kolegijos sprendimu nustatytas naujų bylų skaičiaus, o Vilniaus, Kauno, Panevėžio ir Šiaulių Tarybose skirtas naujų bylų skaičius viršijo 12 bylų. Baudžiamosiose bylose į numatytas ribas pateko tik Klaipėdos Taryba, Vilniaus Taryboje skirtų bylų skaičius buvo ženkliai, o Panevėžio ir Šiaulių Tarybose nežymiai mažesnis. Kauno Taryboje skirtų baudžiamųjų bylų skaičius buvo didesnis.

Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

1) Nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose teikiančių advokatų darbo krūvis

Tarnyba	Vilniaus VGTP	Kauno VGTP	Klaipėdos VGTP	Šiaulių VGTP	Panevėžio VGTP	IŠ VISO 2014 m.
Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius, vnt.	10	5	7	5	4	31
Bylų, kuriose pradėta teikti antrinę teisinę pagalbą, skaičius, vnt.	1573	1033	810	837	590	4843
Vidutinis vienam advokatui tenkantis naujų bylų, kuriose buvo teikta antrinė teisinė pagalba, kiekis, vnt.	157,3	206,6	115,7	167,4	147,5	156,2
Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėn., vnt.	13,1	17,2	9,6	14	12,3	13

2) Nuolat antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose teikiančių advokatų darbo krūvis

Tarnyba	Vilniaus VGTP	Kauno VGTP	Klaipėdos VGTP	Šiaulių VGTP	Panevėžio VGTP	IŠ VISO 2014m.
Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius, vnt.	11	9	5	7	4	36
Bylų, kuriose pradėta teikti antrinę teisinę pagalbą, skaičius, vnt.	2588	3101	1504	1918	1080	10191
Vidutinis vienam advokatui tenkantis naujų bylų, kuriose buvo teikta antrinė teisinė pagalba, kiekis, vnt.	235,3	344,6	300,8	274	270	283,1
Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėn., vnt.	19,6	28,7	25,1	22,8	22,5	24

2.3. Apmokėjimas advokatams už suteiktą antrinę teisinę pagalbą

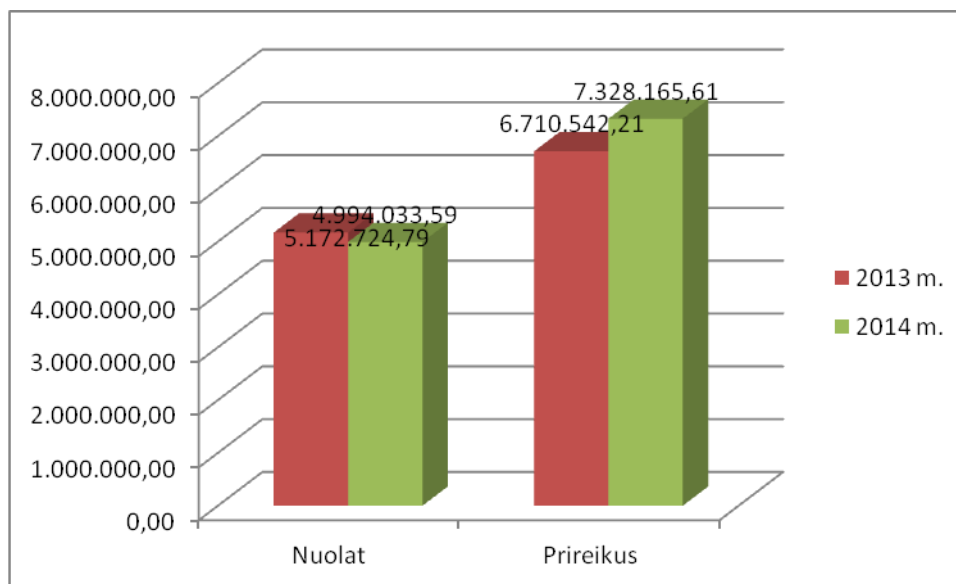
Advokatams, nuolat teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2014 m. mokėtina suma – **4 994 033,59 Lt** (iš jų 2 417 144,99 Lt už suteiktą antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose ir 2 576 888,60 Lt už suteiktą antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose).

<i>Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, apmokėjimas (priskaičiuotas užmokestis už atitinkamus metus)</i>			
<i>Metai</i>	<i>Civilinės – administracinės bylos (Lt)</i>	<i>Baudžiamosios bylos (Lt)</i>	<i>Iš viso (Lt)</i>
2014	2 417 144,99	2 576 888,60	4 994 033,59
2013	2 492 115,21	2 680 609,58	5 172 724,79
2012	2 342 713,23	2 614 485,30	5 080 458,14
2011	2 319 819,5	2 599 188,68	4 919 007,23
2010	2 322 204,42	2 506 126,45	4 828 330,87
2009	2 161 097,96	2 322 758,24	4 483 856,20
2008	2 001 890,71	2 901 504,8 Lt	4 903 395,54
2007	-	-	3 495 750,79

Advokatams, prireikus teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2014 m. mokėtinas užmokesčio dydis – **7 328 165,61 Lt** (iš jų 3 051 152,87 Lt už suteiktą antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose, 4 277 012,74 Lt už suteiktą antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose).

<i>Advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, apmokėjimas (priskaičiuotas užmokestis už atitinkamus metus)</i>				
<i>Metai</i>	<i>Civilinės – administracinės bylos (Lt)</i>		<i>Baudžiamosios bylos (Lt)</i>	<i>Iš viso (Lt)</i>
	<i>civilinės</i>	<i>administracinės</i>		
2014	3 051 152,87		4 277 012,74	7 328 165,61 Lt
	2 959 288,11	91 864,76		
2013	2 492 116,96		4218 425,28	6 710 542,21
	2 429 603,71	62 513,25		
2012	2 554 714,36		4 756 653,71	7 399 734,75
	2 280 681,42	35 257,08		
2011	2 147 760,07		4 514 368,37	6 662 128,44
	2 117 879,23	29 880,84		
2010	1 897 868,9		4 537 691,1	6 452 859,99
	1 895 941,1	19 227,79		
2009	1 504 690,08		3 885 043,39	5 389 733,47
	1 482 628,5	22 061,58		
2008	1 116 458,89		4 856 550,91	5 975 599 (įskaitant 2588,84 Lt už iki 2005-05-01 suteiktą pagalbą)
	1 097 949,86	18 509,03		

2007	-	-	5 309 164,65

Nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiantiems advokatams 2014 m. už antrinės teisinės pagalbos teikimą mokėtina suma 178 691,20 Lt mažesnė nei 2013 m. mokėtina suma. Advokatams, prireikus teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2014 m. mokėtina suma 617 623,40 Lt didesnė nei 2013 m. mokėtina suma. Mokėtinos sumos padidėjimas yra susijęs su Tarnybų gautu didesniu advokatų, prireikus teikusią antrinę teisinę pagalbą, prašymų išmokėti užmokestį skaičiumi (2014 m. Tarnybos gavo 4197 daugiau nei 2013 m. prašymų).

Lėšų suma, skirta antrinei teisine pagalbai teikti 2005-2014 m.:

2005 m. – 7 860 000 Lt
 2006 m. – 11 138 000 Lt
 2007 m. – 12 312 200 Lt
 2008 m. – 15 555 300 Lt
 2009 m. – 13 245 000 Lt
 2010 m. – 13 487 000 Lt
 2011 m. – 14 487 000 Lt
 2012 m. – 13 904 000 Lt
 2013 m. – 13 955 329 Lt
 2014 m. – 18 438 000 Lt

Tarnybų kreditorinis įsiskolinimas 2006-2014 m. (kiekvienų metų gruodžio 31 dieną):

2006 m. – 100 Lt
 2007 m. – 2000 Lt
 2008 m. – 265 500 Lt
 2009 m. – 1 558 100 Lt
 2010 m. – 2 430 000 Lt

2011 m. – 726 000 Lt¹
 2012 m. – 3 374 000 Lt
 2013 m. – 5 589 300 Lt
 2014 m. – 3 148 608 Lt

2.3.1. Vidutinė advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą, vienos bylos kaina

Prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato vidutinė vienos civilinės – administracinės bylos kaina svyravo nuo 201,66 Lt (Klaipėdos Tarnyboje) iki 491,13 Lt (Vilniaus Tarnyboje). Didžiausia vienos baudžiamosios bylos kaina buvo Vilniaus Tarnyboje (228,08 Lt), mažiausia – Panevėžio Tarnyboje (182,82 Lt).

<i>Tarnyba</i>	Vilniaus	Kauno	Klaipėdos	Šiaulių	Panevėžio	Iš viso
Prašymų išmokėti užmokestį už suteiktą ATP civilinėse - administracinėse bylose skaičius	2533	1802	995	1542	1976	8848
Priskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą civilinėse - administracinėse bylose*	1.244.030,09	706.102,65	200.651,80	483.736,29	416.632,04	3.051.152,87
<i>Vidutinė vienos bylos kaina</i>	491,13	391,84	201,66	313,71	210,85	344,84
Prašymų išmokėti užmokestį už suteiktą ATP baudžiamosiose bylose skaičius	6735	4029	3142	3382	3183	20471
Priskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą baudžiamosiose bylose * **	1.536.104,89	908.009,49	576.387,30	674.589,02	581.922,04	4.277.012,74
<i>Vidutinė vienos bylos kaina</i>	228,08	225,37	183,45	199,46	182,82	208,93

* sumos be užmokesčio už išvados, ar nėra antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų, teikimą.

** sumos be užmokesčio už budėjimą ne darbo dienomis.

2014 m. vidutinė prireikus antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose teikiančių advokatų bylos kaina buvo 344,84 Lt (13,94 Lt didesnė nei 2013 m.), o vidutinė prireikus antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose teikiančių advokatų bylos kaina buvo 208,93 Lt (7,41 Lt mažesnė nei 2013 m.).

<i>Metai</i>	<i>Vidutinė civilinės - administracinės bylos kaina (Lt)</i>	<i>Vidutinė baudžiamosios bylos kaina (Lt)</i>
2014	344,84	208,93
2013	330,91	216,34
2012	281,67	204,7
2011	287,7	219,6
2010	323,6	210,2
2009	398,7	197,7

¹ Pastebėtina, kad 2011 m. iš centrinės hipotekos įstaigos viršplaninių lėšų buvo skirta 2 850 000 Lt valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų turimiems įsiskolinimams padengti.

2008	280	200
-------------	-----	-----

2.3.2. Vidutinė nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato vienos bylos kaina

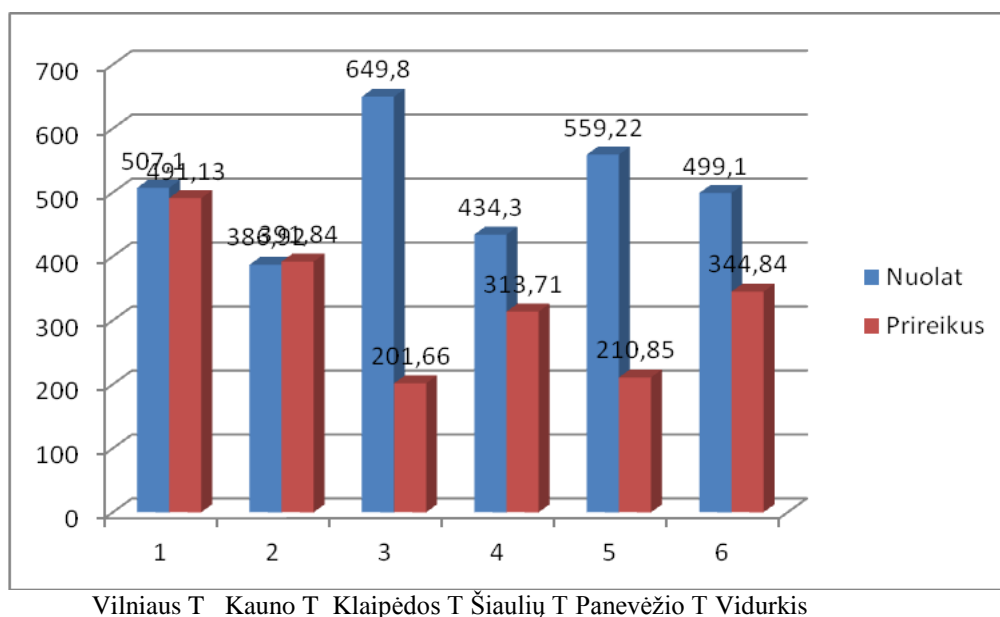
Nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato vidutinė vienos civilinės – administracinės bylos kaina svyravo nuo 386,92 Lt (Kauno Taryboje) iki 649,80Lt (Klaipėdos Taryboje). Didžiausia vienos baudžiamosios bylos kaina buvo Vilniaus Taryboje (312,44 Lt), mažiausia baudžiamosios bylos kaina buvo Kauno Taryboje (215,58 Lt).

Taryba	Vilniaus	Kauno	Klaipėdos	Šiaulių	Panevėžio	Iš viso
Civilinių - administracinių bylų, kuriose pradėta teikti ATP 2014 m., skaičius	1573	1033	810	837	590	4843
Priskaičiuotas užmokestis civilinėse - administracinėse bylose	797.668,28	399.691,26	526.338,07	363.508,53	329.938,85	2.417.144,99
Vidutinė vienos bylos kaina	507,10	386,92	649,80	434,30	559,22	499,10
Baudžiamųjų bylų, kuriose pradėta teikti ATP 2014 m., skaičius						
Baudžiamųjų bylų, kuriose pradėta teikti ATP 2014 m., skaičius	2588	3101	1504	1918	1080	10191
Priskaičiuotas užmokestis baudžiamosiose bylose	808.599,27	668.525,73	364.278,70	475.574,00	259.910,90	2.576.888,60
Vidutinė vienos bylos kaina	312,44	215,58	242,21	247,95	240,66	252,86

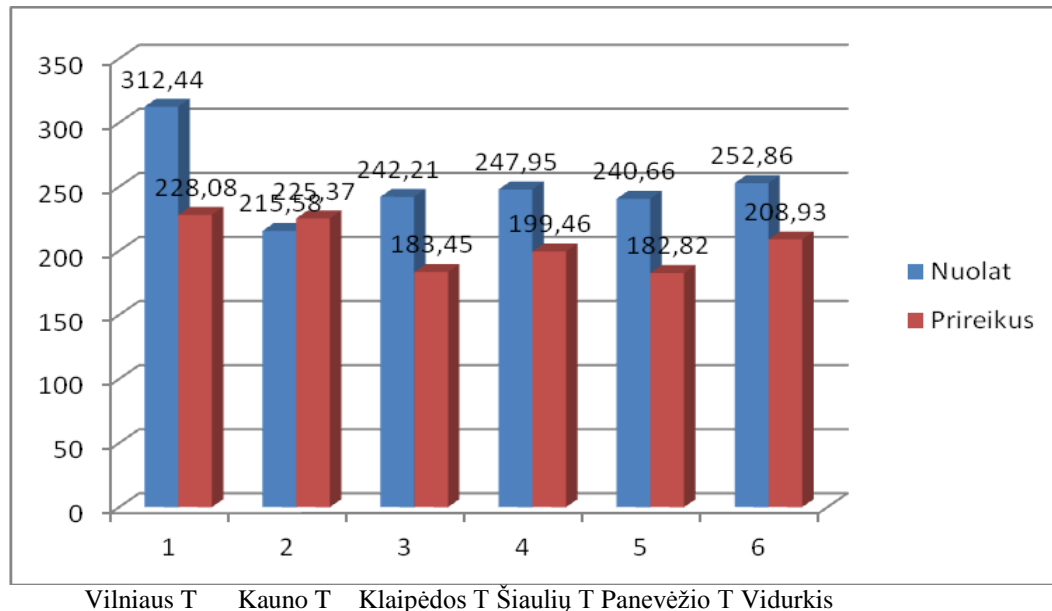
2014 m. vidutinė nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose teikiančių advokatų bylos kaina buvo 499,10 Lt (12,73 Lt mažesnė nei 2013m.), vidutinė nuolat antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose teikiančių advokatų bylos kaina buvo 252,86 Lt (13,68 Lt mažesnė nei 2013 m.).

Metai	Vidutinė civilinės - administracinės bylos kaina (Lt)	Vidutinė baudžiamosios bylos kaina (Lt)
2014	499,10	252,86
2013	511,83	266,54
2012	533,53	266,06
2011	530,97	243,8
2010	542,1	233,9
2009	507,2	217,6
2008	699	335

Vienos bylos kainos palyginimas advokatų nuolat ir prireikus teikiančių ATP civilinėse-administracinėse bylose

Vienos bylos kainos palyginimas advokatų nuolat ir prireikus teikiančių ATP baudžiamosiose bylose

Advokato, nuolat teikiančio antrinę teisinę pagalbą civilinėse – administracinėse bylose, vidutinė vienos bylos kaina yra didesnė už advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą, vidutinę vienos bylos kainą 154,26 Lt. Advokato, nuolat teikiančio antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose, vidutinė vienos bylos kaina yra didesnė už advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą 43,93 Lt. Pažymėtina, kad vidutinės vienos bylos kainos skirtumas tarp nuolat ir prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų pastebimas kiekvienais metais dėl to, jog nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiantiems advokatams dažniau skiriamos didelės apimties bylos arba bylos, nagrinėjamos kitų, nei advokato darbo vieta, miestų teismuose ir pan.

III. TARNYBŲ VEIKLA, KOORDINUOJANT PIRMINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ

2014 m. Tarnybos negavo nei vieno prašymo organizuoti pirminės teisinės pagalbos teikimą pagal Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 15 straipsnio 8 dalį (kai pareiškėjas pirminės teisinės pagalbos kreipiasi dėl tos savivaldybės, kurios tarnautojas teikia pirminę teisinę pagalbą, įstaigos veiksmų ar neveikimo, tas savivaldybės tarnautojas informuoja pareiškėją apie galimą interesų konfliktą bei informuoja, kad pareiškėjas dėl pirminės teisinės pagalbos suteikimo gali kreiptis į tarnybą). Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad Kauno miesto savivaldybėje susiklosčius situacijai, kai nebuvo asmenų, teikiančių pirminę teisinę pagalbą (buvo pradėti teisminiai ginčai dėl viešojo konkurso šių paslaugų teikimui rezultatų) nuo 2014-07-01 iki 2014-07-07 Kauno miesto savivaldybės prašymu pirminės teisinės pagalbos teikimą Kauno mieste užtikrino Kauno Tarnyba. Šiuo laikotarpiu pirminė teisinė pagalba buvo suteikta 35 asmenims.

Informacija apie priemones, kurių buvo imtasi, vykdant Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytą funkciją

Vilniaus Tarnyba ataskaitoje nurodė, kad teikė savivaldybių institucijoms metodinę pagalbą, įgyvendinant joms priskirtas funkcijas pirminės teisinės pagalbos srityje. Ši pagalba apėmė pirminę teisinę pagalbą teikiančių specialistų konsultavimą, įvairios informacinės medžiagos teikimą susitikimų metu, telefonu ir elektroniniu paštu. Parengė ir visoms savivaldybėms išsiuntė rekomendacijas dėl pirminės teisinės pagalbos teikimo.

Kauno Tarnyba žodžiu ir raštu teikė rekomendacijas pirminę teisinę pagalbą teikiantiems specialistams. Metų eigoje apibendrinus praktikoje kylančias problemas buvo pateiktos 2 rekomendacijos: dėl deklaracijos antrinei teisinei pagalbai gauti pildymo tvarkos ir bendra rekomendacija dėl problemų, susijusių su pirminės teisinės pagalbos teikimu.

Klaipėdos Tarnyba, atsižvelgdama į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimų įsigaliojimą, suorganizavo susitikimą su Klaipėdos Tarnybos veiklos teritorijoje pirminę teisinę pagalbą teikiančiais specialistais. Susitikime dalyvavo 8 iš 12 savivaldybių atstovai.

Šiaulių Tarnyba ataskaitoje nurodė, kad nuolat konsultavo ir teikė pasiūlymus Šiaulių apygardos teismo teritorijoje esančių savivaldybių institucijų darbuotojams, teikiantiems pirminę teisinę pagalbą.

Panevėžio Tarnybai ataskaitoje pažymėjo, kad bendradarbiavimas su savivaldybėmis vyksta nuolat žodžiu. Taip pat buvo pateikta viena rekomendacija raštu ir suorganizuoti du susitikimai siekiant aptarti klausimus, susijusius su teisinio reguliavimo pakeitimais.

Tarnybos, siekdamos aptarti praktikoje kylančius klausimus, 2014-12-17 Teisingumo ministerijoje organizavo bendrą susitikimą su visų savivaldybių atstovais.

IV. TARNYBŲ VEIKLA INFORMUOJANT GYVENTOJUS APIE VALSTYBĖS GARANTUOJAMĄ TEISINĘ PAGALBĄ

Vilniaus Tarnyba 2014 m. organizavo 4 susitikimus su savivaldybių gyventojais, parengė ir išplatino informacinius pranešimus – plakatus apie valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo sąlygas ir tvarką.

Kauno Tarnyba 2014 m. išplatino 2 pranešimus su informacija apie valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo tvarką ir sąlygas veiklos teritorijoje esančioms teisminėms ir ikiteisminio tyrimo institucijoms, suorganizavo 4 susitikimus su savivaldybių gyventojais.

Klaipėdos Tarnyba nurodė, kad 2014 m. publikavo 4 pranešimus apie valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą regioniniuose dienraščiuose.

Šiaulių tarnyba pažymėjo, kad 2014 m. kartu su teisėsaugos institucijų vadovais dalyvavo susitikime su Joniškio, Pakruojo ir Radviliškio rajonų gyventojais.

Panevėžio tarnyba nurodė, kad gyventojai buvo informuojami apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą susitikimų metu Zarasų ir Rokiškio rajonų savivaldybėse bei Panevėžio kolegijoje.

Visose Tarnybose informacija gyventojams buvo teikiama telefonu, elektroniniu paštu ar tiesiogiai kreipiantis į Tarnybas. Be to, aktuali informacija asmenims, siekiantiems gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, yra pateikta ir Tarnybų patalpose įrengtose skelbimų lentose ir Tarnybų interneto puslapiuose:

<http://vilnius.teisinepagalba.lt>

<http://kaunas.teisinepagalba.lt>

<http://klaipeda.teisinepagalba.lt>

<http://siauliai.teisinepagalba.lt>

<http://panevezys.teisinepagalba.lt>

Gyventojams sudaryta galimybė užpildyti anoniminę anketą apie suteiktos (teikiamos) teisinės pagalbos kokybę.

V. ANTRINE TEISINE PAGALBA PASINAUDOJUSIŲ ASMENŲ IR VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ NUOMONĖ APIE ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS KOKYBĘ

Antrine teisine pagalba pasinaudojusių asmenų nuomonė apie Tarnybų ir antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklą

Tarnybose buvo sudaryta galimybė pareiškėjams pildant anonimines anketas pateikti savo nuomonę apie suteiktos (teikiamos) antrinės teisinės pagalbos kokybę, vertinant Tarnybos (jos darbuotojų) ir antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklą. Šiaulių Tarnyba taip pat vykdė internetinę pareiškėjų apklausą dėl Tarnybos teikiamų administracinių paslaugų kokybės, tačiau nebuvo užpildyta nei viena anketa.

Teismų, prokuratūrų, ikiteisminio tyrimo institucijų nuomonė apie Tarnybų ir antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklą

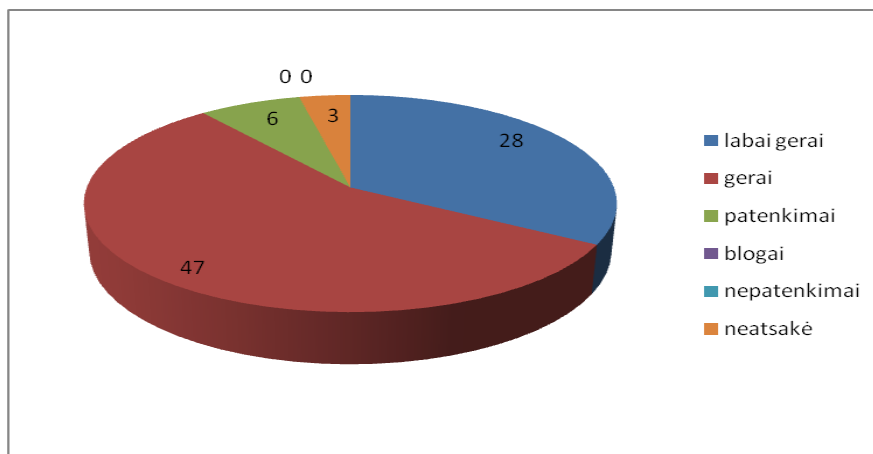
Tarnybos, siekdamos išsiaiškinti, kaip teismai, prokuratūros ir ikiteisminio tyrimo institucijos vertina jų ir advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, veiklos palankumą, atliko

apklausą ir sudarė galimybę institucijoms pareikšti nuomonę joms pateiktose anketose. Iš viso buvo užpildytos 84 anketos.

Į klausimą „Kaip dažnai Jums savo profesinėje veikloje tenka susidurti, bendradarbiauti su Tarnyba?“ 38,1 proc. respondentų nurodė, kad bent kartą per mėnesį, 19,05 proc. bent kartą per savaitę, 7,14 proc. kiekvieną dieną, 33,3 proc. – rečiau nei vieną kartą per mėnesį, 2,38 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą. Lyginant su 2013 m. apklausų duomenimis, 2014 m. tarp į klausimus atsakusių institucijų daugiau buvo tokių, kurių atstovams teko bendradarbiauti su Tarnyba kiekvieną dieną (2013 m. kiekvieną dieną su Tarnyba bendraujantys nurodė 3,57 proc. respondentų).

Daugiausia respondentų pažymėjo, kad susidurti, bendradarbiauti su valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančiais advokatais tenka bent kartą per savaitę (35,71 proc.), po 26 proc. respondentų nurodė, jog bent kartą per mėnesį ar rečiau nei kartą per mėnesį. 9,5 proc. tenka bendradarbiauti bent kartą per savaitę.

Atsakymus į klausimą „Kaip Jūs vertiname Tarnybos veiklą?“ iliustruoja ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 0 proc.

Patenkinamai – 7,14 proc.

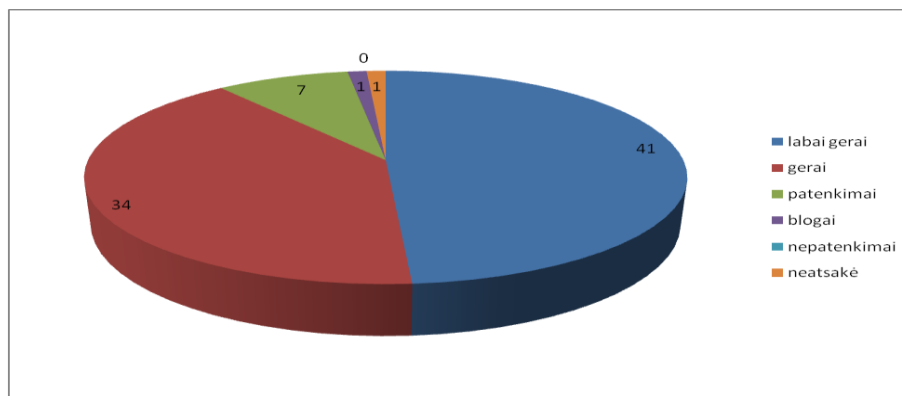
Gerai – 55,95 proc.

Labai gerai – 33,33 proc.

Neatsakė – 3,57 proc.

Kaip matyti iš pateiktos diagramos „gerai“ ir „labai gerai“ Tarnybas įvertino 89,29 proc. respondentų. (2013 m. Tarnybas palankiai vertinusių respondentų buvo 81,25 proc.).

Atsakymus į klausimą „Kaip Jūs vertinate tarnybos koordinatoriaus veiklą?“ iliustruoja ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 1,2 proc.

Patenkinamai – 8,3 proc.

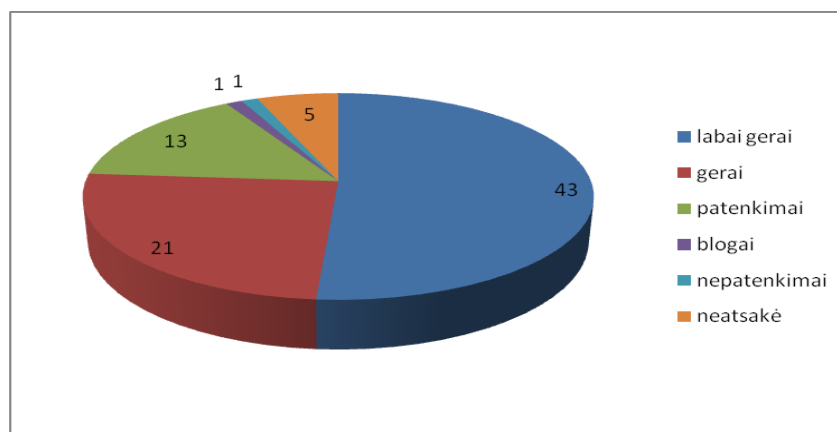
Gerai – 40,48 proc.

Labai gerai – 48,81 proc.

Neatsakė – 1,19 proc.

„Gerai“ ir „labai gerai“ koordinatoriaus veiklą įvertino 89,29 proc.

Atsakymus į klausimą „Kaip Jūs vertinate nuolat valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus, jų teikiamų paslaugų kokybę?“ iliustruoja ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 1,19 proc.

Blogai – 1,19 proc.

Patenkinamai – 15,48 proc.

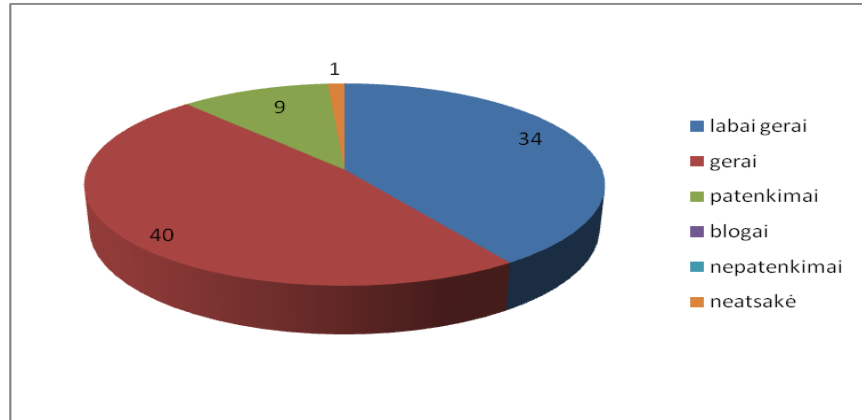
Gerai – 25 proc.

Labai gerai – 51,19 proc.

Neatsakė – 5,95 proc.

„Gerai“ ir „labai gerai“ nuolat valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus įvertino 76,19 proc. respondentų. Pastebėtina, kad 2013 m. apklausos duomenimis, tokių vertinimą buvo pateikę 70,54 proc. atsakymus pateikusių asmenų.

Atsakymus į klausimą „Kaip Jūs vertinate prireikus valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus, jų teikiamų paslaugų kokybę?“ iliustruoja ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 0 proc.

Patenkinamai – 10,71 proc.

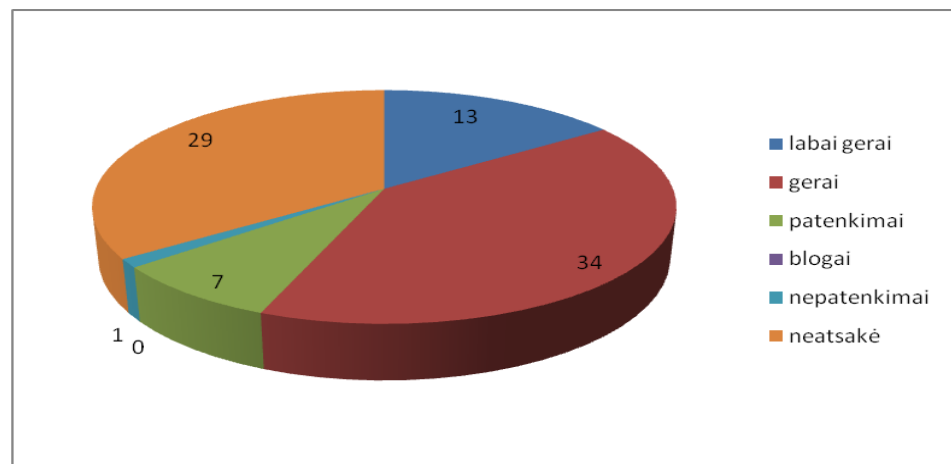
Gerai – 47,62 proc.

Labai gerai – 40,48 proc.

Neatsakė – 1,19 proc.

Gerai“ ir „labai gerai“ prireikus valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus įvertino 88,1 proc. apklaustųjų. Šis skaičius yra geresnis nei 2013 m. 2013 m. apklausos duomenimis, tokį vertinimą buvo pateikę 73,21 proc. respondentų.

Institucijų nuomonę apie nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų dalyvavimą teismo posėdžiuose atspindi ši diagrama

Nepatenkinamai (labai blogai) – 1,19 proc.

Blogai – 0 proc.

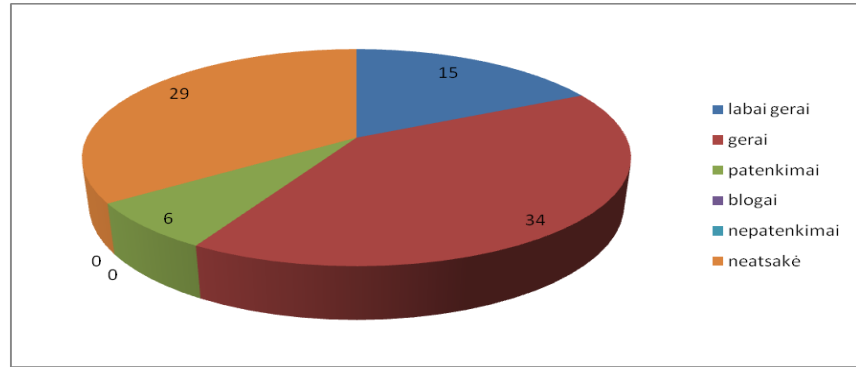
Patenkinamai – 8,3 proc.

Gerai – 40,48 proc.

Labai gerai – 15,48 proc.

Neatsakė – 34,52 proc.

Institucijų nuomonę apie prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų dalyvavimą teismo posėdžiuose atspindi ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 0 proc.

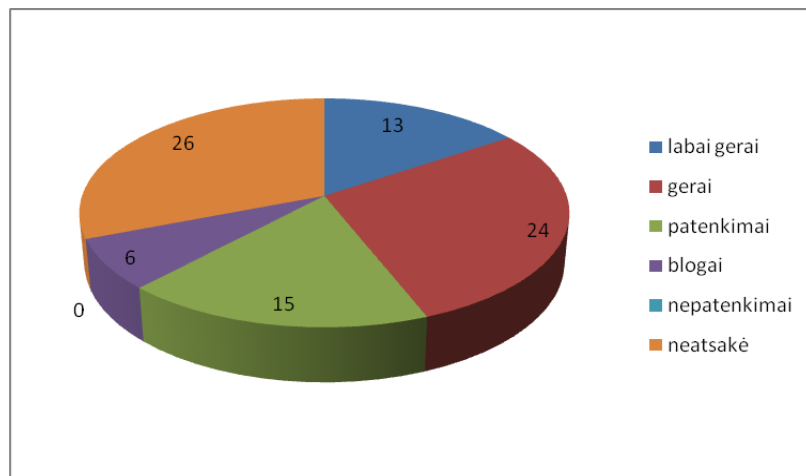
Patenkinamai – 7,14 proc.

Gerai – 40,48 proc.

Labai gerai – 17,86 proc.

Neatsakė – 34,52 proc.

Institucijų nuomonę apie advokatų, kurie dalyvauja procese ne tarnybos parinkimu ar sprendimu, dalyvavimą teismo posėdžiuose atspindi ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 7,14 proc.

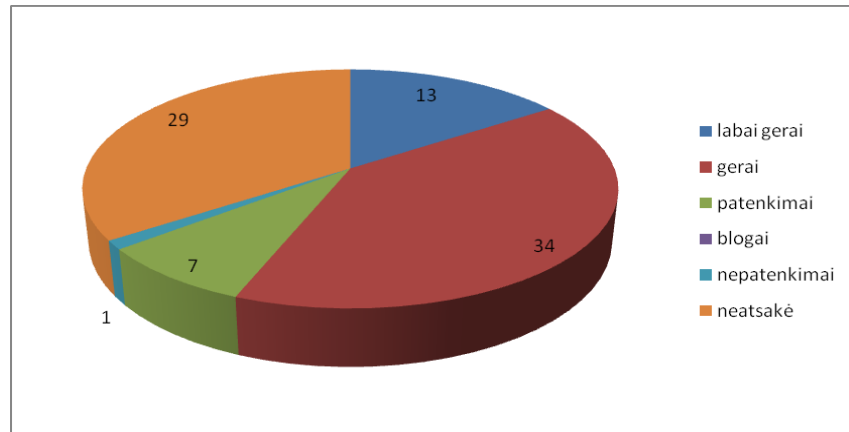
Patenkinamai – 17,86 proc.

Gerai – 28,57 proc.

Labai gerai – 15,48 proc.

Neatsakė – 30,95 proc.

Institucijų nuomonę apie nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų atsisakymo dalyvauti teismo posėdžiuose pagrįstumą atspindi ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 1,19 proc.

Blogai – 0 proc.

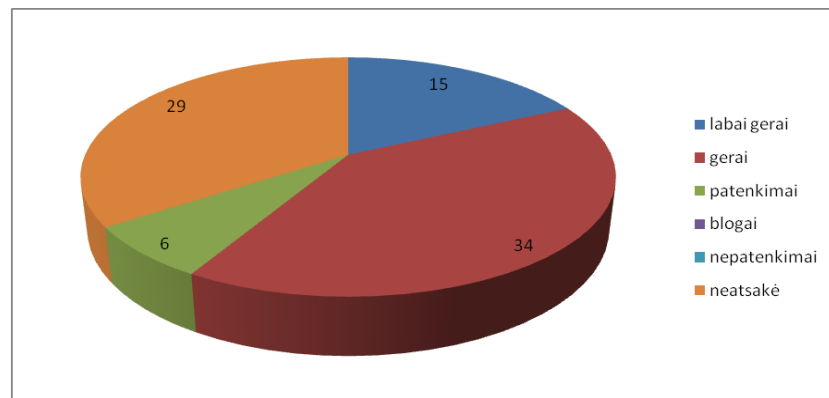
Patenkinamai – 8,3 proc.

Gerai – 40,48 proc.

Labai gerai – 15,48 proc.

Neatsakė – 34,52 proc.

Institucijų nuomonę apie prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų atsisakymo dalyvauti teismo posėdžiuose pagrįstumą atspindi ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 0 proc.

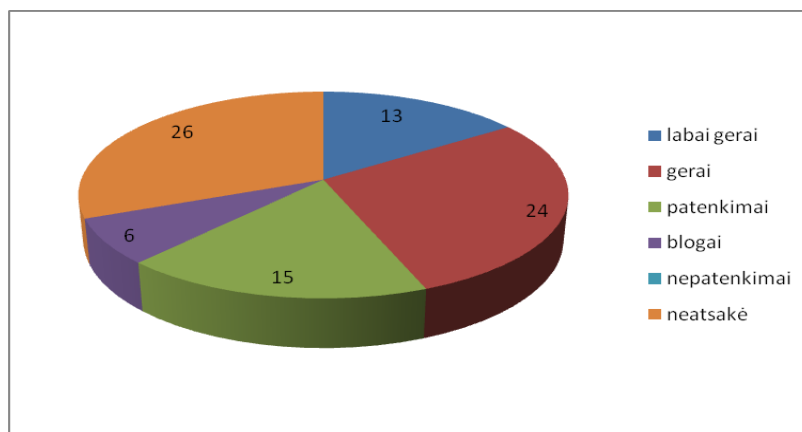
Patenkinamai – 7,14 proc.

Gerai – 40,48 proc.

Labai gerai – 17,86 proc.

Neatsakė – 34,52 proc.

Institucijų nuomonę apie advokatų, kurie dalyvauja procese ne tarnybos parinkimu ar sprendimu, atsisakymo dalyvauti teismo posėdžiuose pagrįstumą atspindi ši diagrama:

Nepatenkinamai (labai blogai) – 0 proc.

Blogai – 7,14 proc.

Patenkinamai – 17,86 proc.

Gerai – 28,57 proc.

Labai gerai – 15,48 proc.

Neatsakė – 30,95 proc.

Paprašytos nurodyti, kokias įžvelgia advokatų, teikiančių valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, veiklos tobulinimo galimybes, institucijos pasiūlė didinti advokatų skaičių, užtikrinti didesnę jų paslaugų kokybę ir nuolatinį kvalifikacijos tobulinimą, nustatyti advokatų vertinimo kriterijus. Vienas respondentas išreiškė pasiūlymą grąžinti anksčiau galiojusią advokatų paskyrimo baudžiamosiose bylose tvarką (t. y. atsisakant koordinatoriaus baudžiamosiose bylose funkcijos).

Į klausimus, susijusius su koordinatoriaus veikla, respondentai atsakė taip: ar, pateikus koordinatoriui pranešimą dėl būtinojo gynėjo dalyvavimo baudžiamajame procese, į jį reaguojama laiku: 88,1 proc. nurodė, jog reaguojama laiku, 5,95 proc. – dažnai pavėluotai, 1,19 proc. pažymėjo, jog atsakymo negavo, 4,76 proc. respondentai į šį klausimą neatsakė. Koordinatorius, atsisakydamas parinkti gynėją, motyvuoja atsisakymo parinkti priežastis tinkamai 76,2 proc., 8,33 proc. atvejų – kartais netinkamai, 1,19 proc. atvejų – motyvai nepateikiami, 1,19 proc. atvejų – atsakymas negaunamas, 13,1 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą.

Atsakydami į klausimą „Kokias įžvelgiate koordinatoriaus veiklos tobulinimo galimybes?“, apklaustieji akcentavo, kad reikėtų spartesnio gynėjo parinkimo, lankstesnio advokato pakeitimo klausimo sprendimo, advokatų parinkimo pagal antrinės teisinės pagalbos teikimo vietą. Vienas respondentas pageidavo, kad kreipusis dėl gynėjo parinkimo, nebūtų parenkamas vis tas pats advokatas (kai yra kitų). Taip pat buvo pažymėta, kad koordinatoriai neturi kompetencijos vertinti teismų nutarčių dėl gynėjo paskyrimo ir spręsti, ar ją vykdyti. Kartu atkreiptas dėmesys, jog koordinatoriai advokatai geriau supranta advokato darbo specifiką.

Į klausimą „Kokias įžvelgiate Tarnybos veiklos tobulinimo galimybes?“ institucijos atsakė, kad Tarnybos turėtų:

1. didinti advokatų skaičių, išplėsti būdinių advokatų sąrašą, sukurti advokatų motyvacijos skatinimo mechanizmą;
2. tobulinti kvalifikaciją;
3. glaudžiau bendradarbiauti.

Į klausimą „Ar konkrečiai Jums pakanka informuotumo apie pirminę, antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, kad galėtumėte žmonėms patarti, juos teisingai nukreipti?“ 78,6 proc. atsakė teigiamai, 9,52 proc. – neigiamai, o 11,9 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą.

Papildomai minėtais klausimais informacijos (el. paštu, lankstinukais, internetinėje svetainėje) norėtų gauti 32,1 proc. respondentų, o 54,8 proc. respondentų ši informacija nereikalinga (13,1 proc. respondentų neatsakė į šį klausimą). Vienas respondentas pageidavo, jog būtų galimybė gauti lengvai suprantamą, skirtą tam tikrai asmenų grupei (pavyzdžiui, asmenims, esantiems įkalinimo įstaigose) informaciją apie valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą.

Į klausimą, ar Tarnybos interneto svetainėje yra pakankamai informacijos 98,9 proc. atsakė teigiamai, 1,19 proc. – neigiamai, 5,95 proc. – neatsakė į šį klausimą.

VII. KITA INFORMACIJA

1. 2014 m. įsigaliojo naujos redakcijos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas.

1.1. Asmenys, siekiantys gauti antrinę teisinę pagalbą, nebeturi kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją dėl metinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijos. Tarnyboms pareiškėjai turi pateikti paties užpildytą teisingumo ministro patvirtintos formos metinę pajamų ir turto deklaraciją (toliau – deklaracija). Pastebėtina, jog Teisingumo ministerija, 2014-01-08 raštu Nr. (1.16)7R-175 paprašė pirminės teisinės pagalbos specialistų besikreipiantiems pareiškėjams padėti užpildyti deklaracijos formą pagal pareiškėjų pateiktus dokumentus.

1.2. Asmenys turi teisę pasirinkti bet kurį Lietuvoje praktikuojantį advokatą ir susitarti, kad jis teiktų antrinę teisinę pagalbą. Esant advokato rašytiniam sutikimui, Tarnyba kreipiasi į advokatą dėl sutarties dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečioje byloje sudarymo.

1.3. Asmenims, kuriems jau teikiama antrinė teisinė pagalba dvejose bylose, kitose bylose valstybė garantuoja ir apmoka 50 arba 25 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų.

2. 2014 m. įsigaliojus BPK pakeitimams, teismas, pripažinęs kaltinamąjį kaltu, priimdamas nuosprendį, turi teisę nuspręsti iš kaltinamojo išieškoti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidas, susidariusias dėl būtino gynėjo dalyvavimo (išskyrus BKP 51 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose numatytus atvejus). Teismas, atsižvelgdamas į nuteistojo turtinę padėtį, gali šių išlaidų kaltinamajam nepriteisti ar jų dydį sumažinti.

2.1. Antrinės teisinės pagalbos išlaidas apskaičiuoja ir teismui pateikia Tarnyba, vadovaudamasi advokatų pateikta informacija apie skirtą laiką teikiant antrinę teisinę pagalbą ir patirtas išlaidas. Pažymėtina, kad Teisingumo ministerija, atsižvelgdama į advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, išreikštą abejonę dėl teisinio reguliavimo galimo nesuderinamumo su advokatų veiklos principais, 2014-07-01 raštu Nr. (1.16)7R-4524 pateikė nuomonę, jog advokatai Tarnyboms pateikia tik objektyvius duomenis, todėl tokia nustatyta tvarka nėra nesuderinama su advokatų veiklos principais.

2.2. Pastebėtina, kad, iš Tarnybų pateiktų duomenų matyti, jog teismai vengia spręsti būtino gynėjo dalyvavimo išlaidų priteisimo klausimą, t. y. arba išlaidos nepriteisiamos nenurodant motyvų, arba apskritai nepasisakoma šiuo klausimu, nors įstatymai numato teismų pareigą savo iniciatyva spręsti klausimą dėl tokių išlaidų priteisimo. Atsižvelgdama į tai, Teisingumo ministerija 2015-03-27 raštu Nr. (1.16)7R-2146 kreipėsi į Teisėjų tarybą, Nacionalinę teismų administraciją ir Generalinę prokuratūrą išdėstydamą praktikoje kilusius probleminius klausimus.

3. Nuo 2014-10-10 minimali mėnesinė alga buvo padidinta iki 1035 Lt, todėl padidėjo asmenų, turinčių teisę gauti antrinę teisinę pagalbą, ratas.

4. Pastebėtina, kad dėl 2009 m. sumažintų valstybės biudžeto lėšų asignavimų, skiriamų šiai programai, buvo sprendžiamas klausimas dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos apimčių mažinimo, siekiant išvengti didelių kreditorinių įsiskolinimų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-07-08 nutarimu Nr. 707 (toliau – Nutarimas) 25 proc. buvo sumažinti metiniai pajamų lygiai antrinei teisei pagalbai gauti. Šio Nutarimo galiojimas buvo pratęsiamas ir 2010 m. – 2014 m. Atsižvelgiant į tai, kad 2015 m. asignavimas yra padidintas, planuojama padengti per krizę susidariusį įsiskolinimą advokatams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 2014-12-23

Nr. 1503 iš dalies atstatyti asmenų pajamų lygių antrinei teisinei pagalbai gauti dydžiai (9 MMA (pirmas lygis) ir 13 MMA (antras lygis)).

5. 2014 m. buvo tęsiami Teisinės informacijos ir teisinės pagalbos informacinės sistemos (TEISIS) kūrimo darbai – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-15 nutarimu Nr. 1123 Teisingumo ministerijai pavesta koordinuoti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos paslaugų perkėlimo į elektroninę erdvę darbus.

6. 2014 m. buvo priimti šie teisės aktai, reguliuojantys teisinius santykius antrinės teisinės pagalbos teikimo (jos teikimo organizavimo) srityje:

- Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 5, 7, 8, 9, 16, 17, 18, 20 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-1417;

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-09-03 nutarimas Nr. 903 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-07-17 nutarimo Nr. 645 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-01-22 nutarimo Nr. 69 „Dėl Advokatams už antrinės teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-03 nutarimas Nr. 1372 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-01-22 nutarimo Nr. 69 „Dėl Už antrinės teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-03 nutarimas Nr. 1373 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-07-17 nutarimo Nr. 645 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-01-22 nutarimo Nr. 69 „Dėl Advokatams už antrinės teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. 1503 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-07-08 nutarimą Nr. 707 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-04-27 nutarimo Nr. 468 „Dėl asmenų turto ir pajamų lygių antrinei teisinei pagalbai gauti nustatymo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-12-31 įsakymas Nr. 1R-385 „Dėl teisingumo ministro 2008-12-08 įsakymo Nr. 1R-478 „Dėl Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, duomenų apie suteiktą (teikiamą) antrinę teisinę pagalbą rinkimo, kaupimo ir pateikimo valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyboms tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-10-20 įsakymas Nr. 1R-325 „Dėl teisingumo ministro 2005-05-13 įsakymo Nr. 1R-158 „Dėl Prašymo išmokėti užmokestį už suteiktą antrinę teisinę pagalbą formos patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-12-31 įsakymas Nr. 1R-387 „Dėl teisingumo ministro 2005-05-13 įsakymo Nr. 1R-158 „Dėl prašymo išmokėti užmokestį už suteiktą antrinę teisinę pagalbą formos patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-12-03 įsakymas Nr. 1R-355 „Dėl teisingumo ministro 2012-07-13 įsakymo Nr. 1R-189 „Dėl Valstybės biudžeto lėšų, skirtų Teisingumo ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, paskirstymo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šias lėšas tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-10-20 įsakymas Nr. 1R-326 „Dėl teisingumo ministro 2011-07-27 įsakymo Nr. 1R-176 „Dėl Antrinės teisinės pagalbos išlaidų dydžio apskaičiavimo rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-10-20 įsakymas Nr. 1R-324 „Dėl teisingumo ministro 2006-02-14 įsakymo Nr. 1R-45 „Dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybų veiklos ataskaitų rengimo ir pateikimo Teisingumo ministerijai taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-03-27 įsakymas Nr. 1R-100 „Dėl teisingumo ministro 2009-06-09 įsakymo Nr. 1R-179 „Dėl Advokato parinkimo teikti antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-03-27 įsakymas Nr. 1R-97 „Dėl teisingumo ministro 2008-12-22 įsakymo Nr. 1R-491 „Dėl Sutarčių dėl antrinės teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose koordinavimo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-03-17 įsakymas Nr. 1R-80 „Dėl Suteiktos antrinės teisinės pagalbos asmenims, turintiems teisę į teisinių išlaidų draudimo išmokas, išlaidų grąžinimo į valstybės biudžetą, tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-02-10 įsakymas Nr. 1R-30 „Dėl teisingumo ministro 2010-05-28 įsakymo Nr. 1R-121 „Dėl rekomenduojamos sprendimo dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo formos patvirtinimo“ pakeitimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-01-20 įsakymas Nr. 1R-16 „Dėl teisingumo ministro 2005-04-15 įsakymo Nr. 1R-114 „Dėl Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, konkurso nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-01-20 įsakymas Nr. 1R-15 „Dėl sutarčių su advokatais, teikiančiais antrinę teisinę pagalbą, sudarymo tvarkos aprašų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-01-08 įsakymas Nr. 1R-4 „Dėl Preliminarios antrinės teisinės pagalbos išlaidų sumos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-01-04 įsakymas Nr. 1R-26 „Dėl teisingumo ministro 2005-04-27 įsakymo Nr. 1R-123 „Dėl Antrinės teisinės pagalbos teikimo pavyzdinių sutarčių patvirtinimo“ pakeitimo“.